

Esej

Z fr. *essayer*, zkoušet. Literární žánr, jehož účelem není hluboce vyčerpávajícím způsobem analyzovat dané téma. Namísto vědeckého výkladu usiluje esej spíše o originalitu, je osobní a subjektivní.

Termín esej se rozšířil po roce 1580, kdy Michel de Montaigne vydal knihu s tímž názvem. Pěstován však byl již od starověku.

Étienne Souriau, *Encyklopedie estetiky*. Praha 1994, s. 241.

Denis Diderot (1713-1784)

Filosof, prozaik, dramatik, teoretik a kritik umění, vydavatel encyklopedie

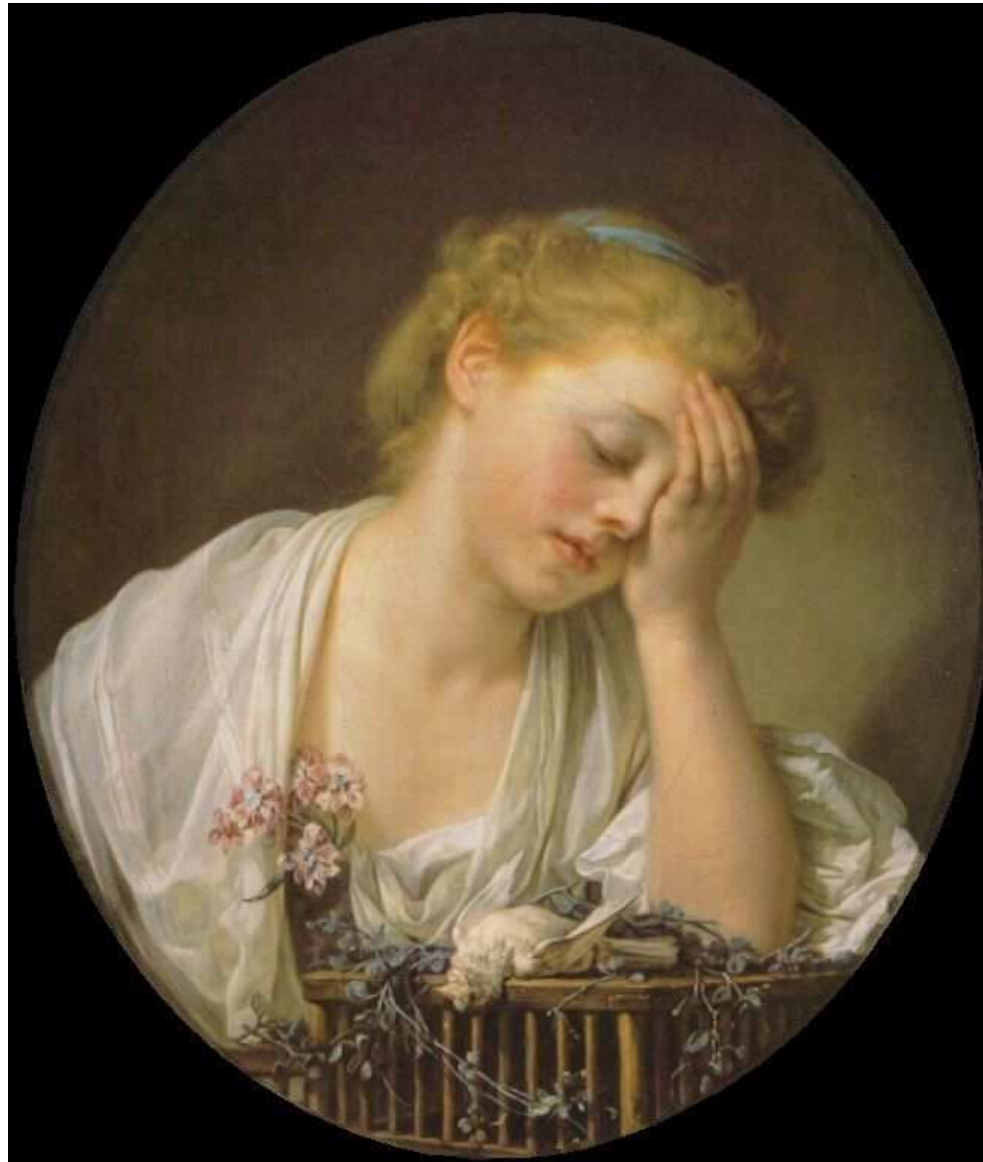
Salony, od 1759 do 1781, pro čsp. Literární korespondence

Ěsej o malířství, 1765
Český výbor: O umění (1983)

*Louis-Michel van Loo,
Diderot, 1767*

Jean-Baptiste Greuze, Dívka oplakávající mrtvého ptáčka
neboli Uplakaná dívka (Salon 1765)
Diderot, O umění, s. 296-297

Jean-Baptiste Siméon Chardin
Zátiší s lahví a ovocem

Jean-Baptiste Siméon Chardin
Symboly hudby, 1756 (Salon 1765)
Diderot, O umění, s. 291

Jean Honoré Fragonard
Velekněz Koresus se obětuje pro Kallirhoé
(Salon 1765)

François Boucher, Angelika a Medor (Salon 1765)
Diderot, O umění, s. 287-288

Charles Baudelaire (1821-1867)

Bávník, kritik, esejista,
překladatel

Salony, od 1845
Estetické zajímavosti, 1868
Romantické umění, 1868
(přel. Miloš Marten,
1911, výbor)
Český výbor: Úvahy o ně-
kterých současnících
(1968)

Nadar, Baudelaire, cca 1855

Gustave Courbet
Ateliér, 1855

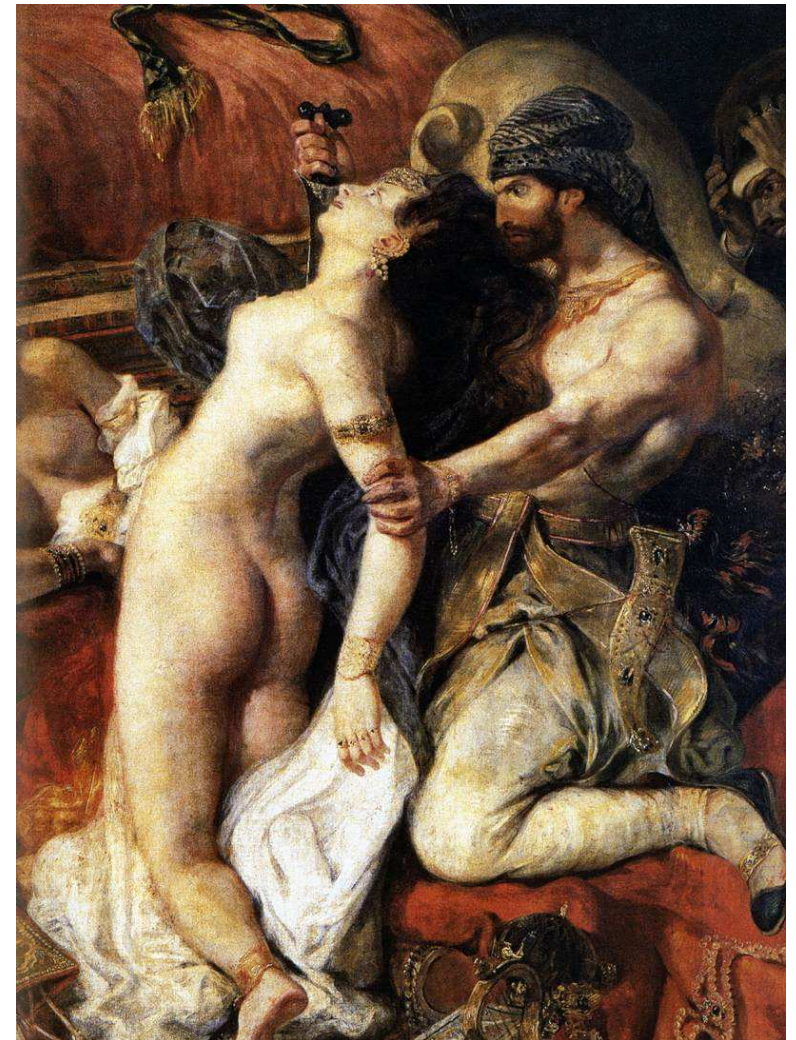
Gustave Courbet
Ateliér, 1855, detail: Baudelaire

Eugène Delacroix, Dantova bárka, 1822
Baudelaire, Úvahy o některých současnících, s. 104-106

Eugène Delacroix, Smrt Sardanapalova, 1827
Baudelaire, Úvahy o některých současnicích, s. 223

Eugène Delacroix
Pieta, cca 1850

Baudelaire,
Úvahy o některých
současnících, s. 223

Honoré Daumier

Nelibost sochy umístěné uprostřed malířské výstavy, 1857

Baudelaire, Úvahy o některých současnících, s. 305-308

Joris-Karl Huysmans (1848-1907)

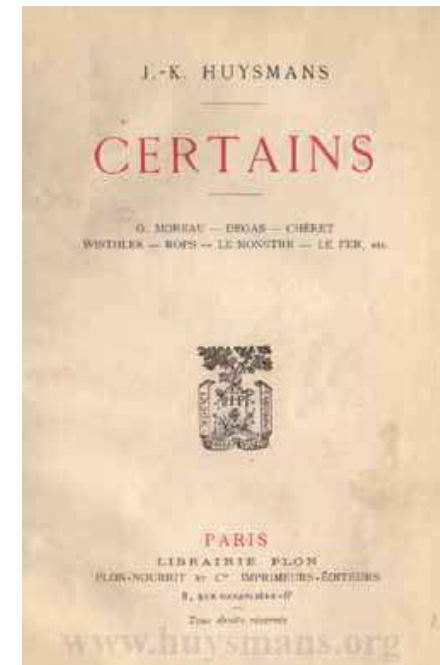
Prozaik a esejista

Naruby, 1884
(přel. Arnošt Procházka,
1897)

Některí, 1889
Katedrála, 1898
(přel. František Odvalil,
1912)

Tři primitivové, 1905

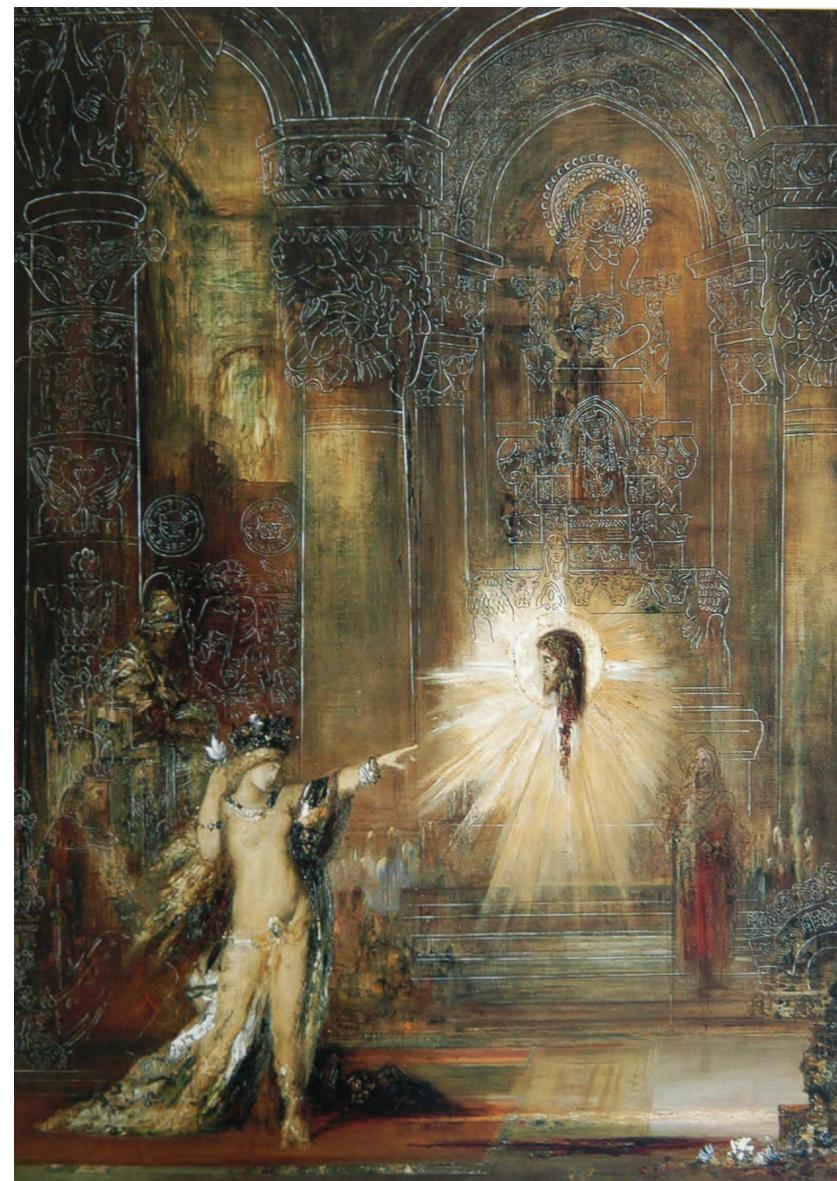
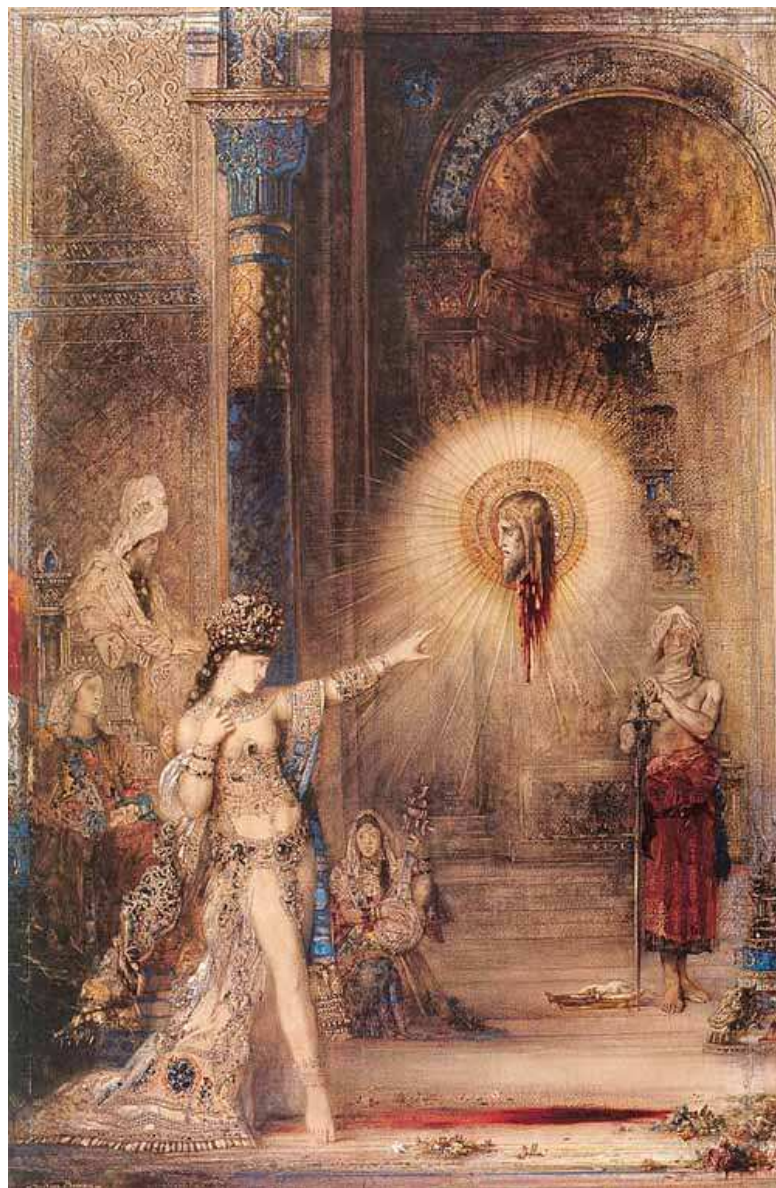
Felix Vallaton, Huysmans,
1896

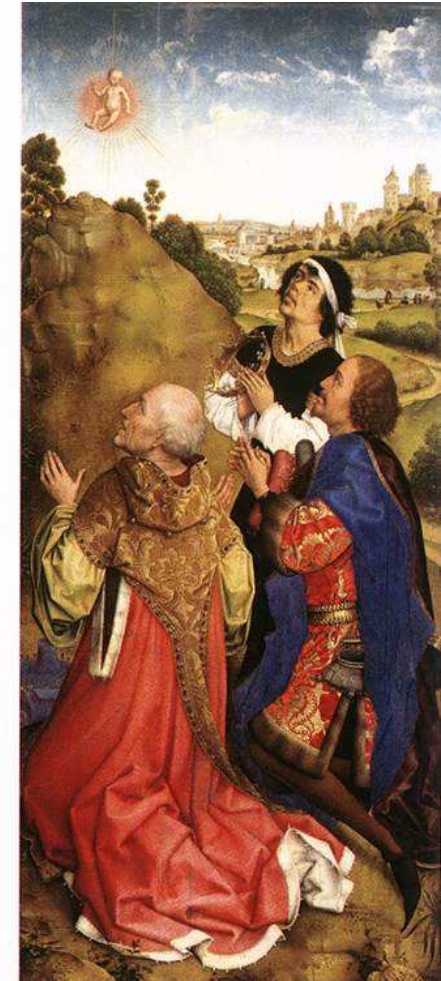
Odilon Redon
Des Esseintes
1888

Gustave Moreau, Salome, 1876
Huysmans, Naruby, s. 90-97

Rogier van der Weyden, Bladelinův Triptych, 1445-50
Huysmans, Katedrála (Tmava 1948), s. 293-295

Oscar Wilde (1854-1900)

Dramatik, básník, prozaik,
esejista

Intence, 1889 (přel. Ladislav
Rovenský, 1919): Úpadek
lhaní, Kritik jako umělec
Salome, 1894
(ilustrace Aubrey
Beardsley)

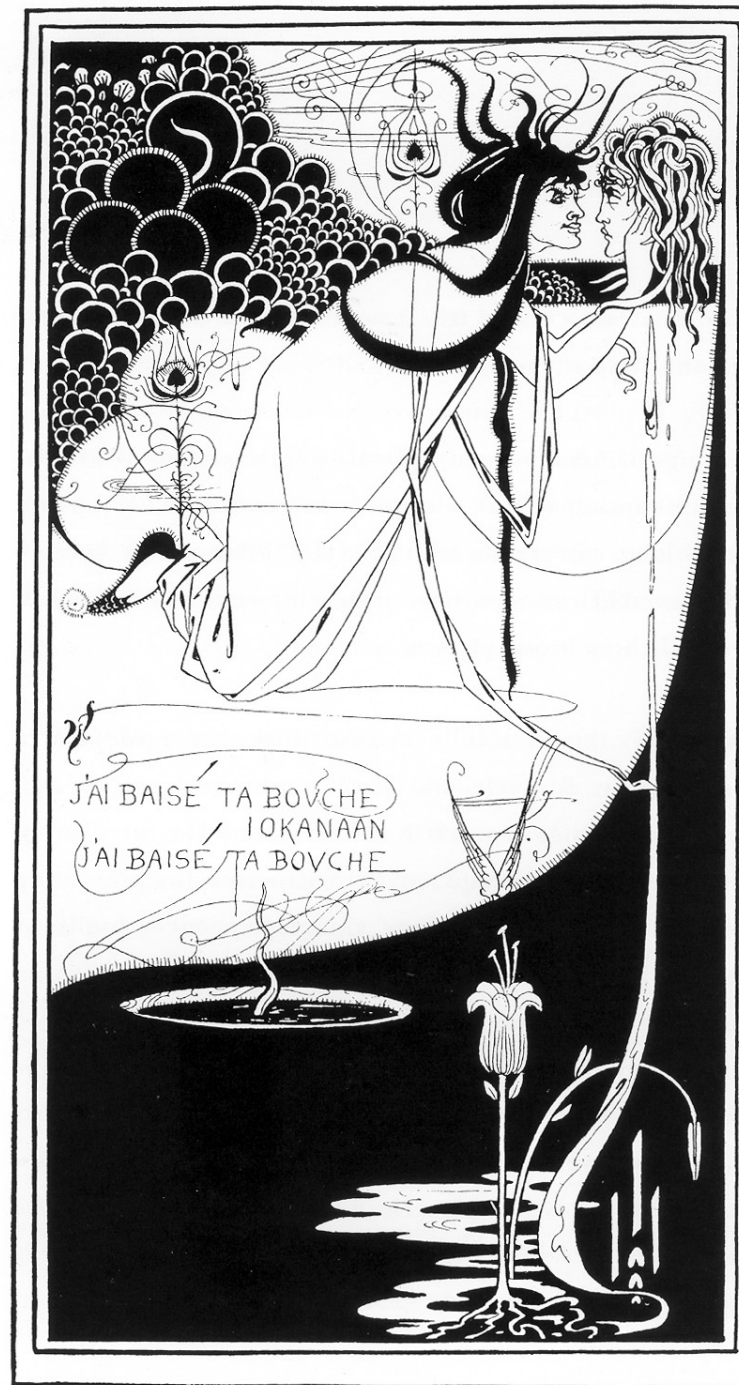
*Aubrey Beardsley, Wilde, cca
1890*

James McNeill Whistler
Hnědá a zlatá: autoportrét
1895-1900

Aubrey Beardsley
Salome s hlavou
Jana Křtitele, 1893

Guillaume Apollinaire (1880-1918)

Básník, kritik, esejista

Kubističtí malíři, Estetické
meditace, 1913

Futuristická antitradice, 1914

Básně-obrazy

(český výbor 1965)

Výbor O novém umění
(1974)

